

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 2 lipca 2019 r.

Działalność Państwowej Inspekcji Pracy w 2018 r.

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 2 lipca 2019 r. zapoznała się ze „Sprawozdaniem z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2018 r.”. Dokument przedstawił główny inspektor pracy **Wiesław Łyszczek**. Szef PIP poinformował, że w roku sprawozdawczym inspektorzy pracy przeprowadzili ponad 80 tys. kontroli w ponad 63 tys. podmiotów zatrudniających łącznie 3,8 mln osób. Ponad 36% spośród przeprowadzonych kontroli stanowiły tzw. kontrole skargowe, mające na celu sprawdzenie zasadności otrzymywanych skarg pracowniczych. W roku sprawozdawczym do organów Państwowej Inspekcji Pracy wpłynęło ponad 54 tys. skarg. Łącznie skarżący wskazali ponad 102,4 tys. problemów, które zostały poddane szczegółowej analizie inspektorów pracy.

Inspektorzy pracy sprawdzili m.in. prawidłowość zawierania umów cywilnoprawnych, przestrzeganie przepisów dotyczących zawierania umów terminowych. Przeprowadzili ponad 1200 kompleksowych kontroli czasu pracy oraz wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń za pracę w podmiotach zatrudniających łącznie 130 tys. osób. Prowadzili także kompleksowe kontrole w zakładach opieki zdrowotnej, placówkach edukacji, w zakładach górniczych i firmach świadczących usługi górnicze, a także w handlu. Kontrolowali również legalność zatrudnienia obywateli polskich i cudzoziemców.

Działania kontrolne ujawniły nieprawidłowości i wykroczenia przeciwko prawom pracownika. Większość z nich dotyczyła m.in. warunków pracy, wypłaty wynagrodzenia oraz czasu pracy, zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy.

Ubiegłoroczne działania kontrolno-nadzorcze Państwowej Inspekcji Pracy doprowadziły m.in. do likwidacji bezpośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia ponad 63 tys. pracowników i innych osób świadczących pracę, potwierdzenia na piśmie zawartej umowy o pracę dla 14,6 tys. osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych bądź bez żadnej umowy, wyegzekwowania wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy na kwotę ok. 77 mln zł dla ponad 71 tys. pracowników, wyegzekwowania należności za pracę na kwotę ponad 1 mln zł dla 1300 osób, wobec których naruszono przepisy dotyczące minimalnej stawki godzinowej, wyeliminowania nieprawidłowości dotyczących prowadzenia ewidencji czasu pracy dla ponad 78 tys. osób, wyegzekwowania zaległego urlopu wypoczynkowego dla blisko 25 tys. osób.

Równolegle z działaniami kontrolno-nadzorczymi Państwowa Inspekcja Pracy prowadziła wielokierunkowe przedsięwzięcia o charakterze informacyjno-prewencyjnym. Zrealizowany został ostatni etap 3-letniej kampanii „Włącz bezpieczeństwo przy obróbce drewna” oraz drugi etap 3-letniej ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej „Pracuję legalnie”, pod honorowym patronatem Marszałka Sejmu. PIP przeprowadziła szeroko zakrojone działania informacyjne służące promocji bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników tymczasowych w ramach kampanii Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC).

Znacząca liczba pracodawców uczestniczyła w programach prewencyjnych PIP: „Prewencja wypadkowa”, „Budowa. Stop wypadkom!”, „Zdobądź Dyplom PIP”, „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy”. W ramach programu „Kultura bezpieczeństwa” edukowano uczniów i studentów w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy. W spotkaniach z ekspertami Państwowej Inspekcji Pracy wzięło udział blisko 16 tys. uczniów oraz ponad 2 tys. studentów. W ramach rozpoczętego w 2018 r. programu edukacyjno-informacyjnego „Czas pracy kierowców a wypadki drogowe” eksperci PIP przeszkolili blisko 1000 osób.

W roku sprawozdawczym PIP organizowała również konkursy: „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”, „Poznaj swoje prawa w pracy”, „Bezpiecznie od startu”. Była również współorganizatorem kolejnej edycji konkursu „Bezpieczne gospodarstwo rolne”.

Eksperci Państwowej Inspekcji Pracy udzielili łącznie ponad 740 tys. porad prawnych i technicznych, w tym ponad 340 tys. w trakcie kontroli.

Państwowa Inspekcja Pracy wykazywała również aktywność na forum międzynarodowym. Realizując priorytety ram strategicznych Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, polscy inspektorzy pracy angażowali się w liczne inicjatywy Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC). Prowadzili m.in. działania kontrolne w ramach europejskiej kampanii poświęconej bezpiecznej pracy pracowników agencji pracy tymczasowej i pracowników transgranicznych. Eksperci PIP brali również udział w pracach Europejskiej Platformy na rzecz usprawnienia współpracy w zakresie przeciwdziałania pracy nierejestrowanej. PIP prowadziła także współpracę dwustronną z partnerami zagranicznymi oraz podjęła intensywne prace na rzecz zawarcia kolejnych porozumień bilateralnych. „Wobec ciągłych zmian na rynku pracy Państwowa Inspekcja Pracy kładzie nacisk na aktywną współpracę międzynarodową, ukierunkowaną zarówno na dzielenie się własnymi osiągnięciami, jak również na zdobywanie wiedzy wynikającej z cennych doświadczeń partnerów zagranicznych, dzięki czemu urząd o stuletniej tradycji pozostaje otwarty na nowe zjawiska i przygotowany na nowe wyzwania” – mówił szef PIP.

Podsumowując swoje wystąpienie, główny inspektor pracy zwrócił uwagę, że prezentowane sprawozdanie jest świadectwem zaangażowania inspektorów pracy w realizowanie ustawowych zadań i wyrazem determinacji w staraniach o godne warunki pracy dla wszystkich osób ją świadczących. Wyniki kontroli wskazują na wysoką skuteczność Inspekcji Pracy, ale – jak podkreślił szef PIP – Inspekcja Pracy mogłaby być bardziej skuteczna, gdyby inspektorzy otrzymali dodatkowe instrumenty prawne, adekwatne do stwierdzanych naruszeń oraz wyzwań i zagrożeń występujących na rynku pracy.

Z propozycji legislacyjnych PIP W. Łyszczek wymienił m.in. uproszczenie procedur wszczynających kontrolę, w tym zniesienie obowiązku przedstawiania dodatkowego upoważnienia do prowadzenia kontroli. Do tego celu winna wystarczać – jak w innych krajach UE – legitymacja służbowa inspektora pracy. Następnie – wyposażenie inspektorów pracy w uprawnienie do wydawania decyzji administracyjnych skutecznie przekształcających umowy cywilnoprawne w umowy o pracę w sytuacjach, gdy praca na podstawie umów cywilnoprawnych świadczona jest w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy.

Kończąc swoje wystąpienie szef PIP podziękował przewodniczącemu Rady Ochrony Pracy posłowi Januszowi Śniadkowi i członkom Rady, resortowi rodziny, pracy i polityki społecznej, partnerom społecznym – pracodawcom, związkom zawodowym, społecznym inspektorom pracy – za wsparcie Inspekcji w działaniach na rzecz ochrony pracy i eliminacji nieprawidłowości. Podziękował również środowisku inspektorskiemu za wysiłek i determinację w realizacji ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Pracy.

W dyskusji członkowie Rady wysoko oceniali działalność nadzorczo-kontrolną i prewencyjną Państwowej Inspekcji Pracy. Dziękowali inspektorom pracy za zaangażowanie w egzekwowanie przestrzegania przepisów prawa pracy i zwalczanie zjawisk patologicznych. Poparli wnioski legislacyjne zgłoszone przez głównego inspektora pracy.

Stanowisko w sprawie przedłożonego sprawozdania Rada przyjmie na następnym posiedzeniu.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie profilaktyki zagrożeń zdrowia w strategii przedsiębiorstwa. Dotyczy ono kwestii omawianych na posiedzeniu wyjazdowym w Elblągu. Rada zwraca uwagę na znaczenie zaangażowania pracodawców wspólnie z pracownikami w identyfikowanie i eliminowanie zagrożeń dla zdrowia w miejscu pracy, co skutkuje nie tylko poprawą stanu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, ale również ograniczeniem fluktuacji pracowników i wzrostem ich efektywności w pracy. Programy profilaktyki zagrożeń zdrowia mogą odegrać istotną rolę w kształtowaniu stylu życia pracujących i wpływać na poprawę ich stanu zdrowia, a tym samym na indywidualną zdolność do pracy. Dlatego też Rada uznaje za

celową promocję programów profilaktyki zagrożeń zdrowia jako elementu strategii przedsiębiorstwa.